

Ion

Dupa cum afirma Rebreanu in articolul "Marturisiri in volumul Amalgam"(1943), geneza romanului "Ion" este legata de cateva elementa autobiografice:

o scena pe care am vazut-o, cand un taran "deodata s-a aplecat si a sarutat pamantul. L-a sarutat ca pe o ibovnica", un eveniment din satul sau, cu un taran vaduv, bogat, care si-a batut crunt fata pentru ca ramasese insarcinata cu un tanar sarac, cea ce l-a determinat pe prozator sa scrie imediat o nuvela intitulata "Rusinea", o discutie cu un flacau foarte sarac din vecini, Ion Popal Glenetasului, din cuvintele caruia "se simtea o dragoste pentru pamant aproape bolnavicioasa".

Din legatura dintre cele trei momente a incoltit idea unui romande cu totul alte proportii si dimensiuni, urmarind o trilogie care sa trateze aceiasi forma, in modurii diferite, precum Ardeal, vechiul regat si Basarabia. Mai apoi s-a gandit sa completeze imaginea satului transilvanean cu destinul unei familii de intelectuali, ideea, venindu-i de la o intamplare din propria sa familie. Cu aceasta adaugire fiul invatatorului Herdelea, Titu, va dobandi un rol mai important, urmand a fii personajul care sa circule in toate cele trei romane.

In martie 1913 prozatorul se aseaza pentru prima data serios la masa de scris, ramanand la titlul Zestrea, dar dandu-si seama ca "iesise ceva cu desavarsire neorganic". Dupa aproape trei anii de limpezirii, mersul romanului, marturiseste Rebreanu, " incepuse a mi se sintetiza in minte ca o figura grafica: o tulpina se desparte in douaramuri viguroase care, la randul lor, isi incolacesc bratele, din ce in ce mai fine, in toate partile; cele doua ramurise impreuna apoi iarasi, inchegand aceasi tulpina regenerata cu seva noua". In august 1916 porneste sa scrie din nou si intr-o noapte realizeaza intreg capitolul intai; "ridmul si tonul intregului roman, in noaptea aceea s-au creat".

La datele de mai sus se adauga amintirile din satul primei copilarii: petrecerea de la hora, scandalul, cheful de la carciuma, bataia dintre flacai si toate celelalte amanunte.

Romanul este terminat dupa doi ani. Rebreanu isi gaseste "un titlu nou, care desi anodin, mi s-a parut expresiv: Ion". Toate informatiile de pana aici, reproduse dupa amintite, vorbesc despre exdraordinara capacitate a scriitorului de a se reciti si de a-si impune o anumita disciplina a lucrului temeinic, pana la a-l adecva perfect ideii preexistente